

מיליון שוביני בגשינת ותרנות
של מרגא רבנא החתם סופר זי"ע א

היכל החתם סופר

גליון ג'ז • פרשת נשא – חג השבועות • ז' סיון תשפ"ו

בפתח ההיכל

קבלת התורה כאיש אחד בלב אחד

רבינו בדרשותיו (רפח עמ"ב) מאריך, כי קבלת התורה היתה אפשרית רק לכל עם ישראל כאיש אחד. ולא היתה יכולה להנתן ליחידים [ובמקור"א ביאר רבינו, כי לכן קודם מתן תורה לא היה אפשרי לקיים את התורה זולתי הבות הקדושים דכרבים חשיבי משום דאתי מהם רבים, והתורה יכולה לנהוג רק בכנופיא]. וכיוון שניתנה לכל ישראל כולה, החלבוה והלבונה גם יחד, שוב אין שום אפשרות שיהיו חלקים מכלל ישראל שאין התורה יכולה להתקיים אצלם. אלא כל משפחה ומשפחה וכל איש ואיש קשור והדוק בתורה, ואם לא בדור זה הרי שבדור הבא יפרח ויצץ ציץ נזר התורה.

וביאר בזה לשון אשר 'בחר' בנו מכל עם, ו'נתינת' התורה, דלקחת ישראל מבין שאר האומות היתה בדרך ברירה, טוב מרע, אוכל מתוך פסולת. אך אח"כ כשנתן לנו את התורה, שוב לא בחר לו מתוך עם ישראל איש מאיש, ראוי מאינו ראוי. אלא כל עם ישראל יחד כשרים וראויים לכתרה של תורה.

וביאר בזה מנהגי ישראל בחג השבועות, דאוכלים מאכלי חלב ומעמדיים אילני סרק. דהחלב כולל כל המינים [ע"י מדור פנינים ברמז זה], ואילני סרק לרמז, דאין בתורה אילני סרק, ואם עתה סרק הוא, הרי לדור דורים יטענו פירות משובחים.

וביאר בזה באופן מחודש מקראי קדש בחג השבועות (דברים טז, יא) "וְעִשִּׂיתָ חַג שִׁבְעֹנוֹת לַה' אֱלֹהֶיךָ וְגו' וְשָׁמַחְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ אֶתָּה וּבִנְךָ וּבִתְּךָ וְעַבְדְּךָ וְאִמְתְּךָ וְהָלַלְוּ אֶשֶׁר בְּשַׁעֲרֶיךָ וְהִגְדְּוּ וְהִלְמְנוּ אֶשֶׁר בְּקִרְבְּךָ בְּמִקּוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֶיךָ לְשִׁכְן שְׁמוֹ שָׁם", והיינו, דציונה לנו תורה לשמוח ביום זה שניתנה בה תורה כל איש ישראל, אתה בנך עבדך גרך כו', והטעם לכן: כי "במקום אשר יבחר ה' לשכן שמו שם", 'במקום' מלשון 'תחת', דתחת אשר בחר ה' ליתן התורה רק למבחרים ומבוררים, נתנם לכללות ישראל כולה, כאיש אחד בלב אחד.

בימים אלו, יצאה הבשורה הגדולה על חלוקת הש"ס לקראת יומא דהילולא רבא של רבינו ביום כ"ה תשרי הבעל"ט. ומרגע יציאת הבשורה, החלו לזרום מאות של נרשמים אשר לקחו על עצמם לימוד מסכת לזכר נשמת רבינו זי"ע. א. ועפ"י דברי רבינו הנ"ל דקבלת התורה ענינה לקבל את התורה כללות ישראל כולה כאחד יחד, מה נאה ויאה שדוקא כעת בזמן מתן תורתינו, נפתחו שערי בית המדרש הגדול הלז, בית מדרש כביר אשר בו כל אומת ישראל מתאחדת בתורת ה', לסיים יחדיו עשרות פעמים ש"ס בבלי, וכך אף לחקוק בלבם את זיו קדושתו של רבינו החתם סופר זי"ע. א.

יה"ר שע"י שמיעה בישן זו נזכה לקבל מן החדש, השפעה והארה גדולה מתורת ה', אזי בשלישי לחודש השלישי, אמן אמן.

א סתיו"ק יום טוב
פאן/רוב

פנינים להג השבועות

ערכים בשפה ברורה לשולחן השבת

זמן המקודש של שבועות אם עבר אי אפשר להחזירו לעולם ואין לו תשלומין

מה שלא נתבאר בהדיא בתורה תשלומין לשבועות, וגם אין תשלומין קדושים כשארי תשלומים (כדיאיתא בחגיגה ט. תד"ה תשלומין, דבעצרת לכולי עלמא הוה תשלומי דראשון כיון שהמים הם חול גמור). והטעם לזה, כי חג המצות נקרא על שם החג על שם האכילה שהוא מצות, וסוכות נקרא על שם המקום ודירה שהוא סוכות, ואמנם שבועות נקרא על שם הזמן המקודש שבועות, ז' שבועות תספר (דברים ט"ז ט'), והוא ע"ד עולם שנה נפש המוזכר בספר יצירה (פ"ו מ"א), ועל כן בשבועות שמקודש הזמן אי אפשר להשלימו בזמן אחר שאינו אותו הזמן, והזמן שעבר עבר ואי אפשר להחזירו לעולם. הכן הבן זה וק"ל. (דרשות דף ר"ט טור ג')

שמחת כל ישראל שוין בחג השבועות, וטעם אכילת מאכלי חלב

הנה לא ניתנה התורה ליחידים כי אם לכללות ישראל, באופן שיהיה לכל אדם מישראל חלקו בתורה, ואם הוא אינו בא, בא בנו או בן בנו ממשפחתו וירש אותה מורשה, כי הניצוץ שבתוכו אם אינו מבעיר עתה התלהבות התורה, עתיד הוא להבעיר אחר כמה דורות. ועל כן שמחת כל ישראל שוים בחג השבועות.

ומשום כן אוכלים מאכלי חלב (רמ"א אור"ח סי' תצ"ד ט"ז), כי החלב היא אופן הברירה מהפרה אוכל מפסולת, אמנם אחרי שנחלבה הפרה והוציא החלב ממנה, אזי אם נברור גם החלב בעצמה תחלק לג' מינים, השומן והוא החמאה החשוב שבה, והנוטר יעשה ממנו חריצים וגבינות והוא הבינונית, והשלישית מי החלב שאינו שוה כלום. אמנם בלי שיברור החלב, אלא יניחה כמות שהיא מעורב, הרי שלשון בצירופם טוב מאוד והיא משקה חשובה מאוד, והיא מחיה אדם ובהמה בראשית הווייתם. כן הוא גם עם ישראל, שנבררו מפרות הבשן הם אומות העולם, כמוציא החלב מדדי הפרה, ואם גם עתה נברור בחלב עצמו, והיו בני עליה בבחינת חמאה והבינונים בבחינת גבינה, וישארו שארי עמא דארעא ח"ו כמי חלב שאין בהם צורך, ולא ינחה להש"ת כן, אלא ישארו בתערובתם ותהיה משקה המחיה כל העולם שוה לכל. (דרשות דף רפ"ח טור ב')

כל אחד מישראל הוא כמו הגדול שבגדולים

התורה ניתנה במעמד הנבחר והנפלא הזה מיד בתחילת צאתינו מעבודת מצרים, בזמן שלא היינו כדאים לזה, וזאת כדי להורות כי אין מעצור, ולא יתיאש אדם מחלקו בתורה אפילו אם יהיה בשפל המדרגה, מ"מ כמוהו כמו הגדול שבגדולים. (דרשות דף רפ"ח טור ג')

בעצרת מכבדים את השי"ת דוקא ע"י אכילה ושתייה

משל לשרי מלוכה שמכבדים את המלך, ומה יעשו כדי להראותו שהם מכבדים אותו, הלא כלום חסר לו מהם ומשולחנם, ומה בידם לחדש כבר. מה עשו, התקינו סעודה כעין סעודת עניים וכלי גולה, והזמינו את המלך לסעודה זו, והיה חידוש בעיניו, ונעשה בתכלית היופי וההדור כעין כלי גולה.

והנמשל, כח לכבד ה' בתורה ושירות ותשבחות זהו מעשים בכל יום, ועל כן בעצרת דבעי לכם (פסחים ט"ח ע"ב), נכבדו בסעודת עני, היינו במאכל ומשתה ושתיית יין, ובו ישובח בשירות ותשבחות בסעודה העניה הלזה והיא תפארתו. ובזה יש לפרש הפסוק 'מה אשיב לה' כל תגמולהי עלי' (תהלים קט"ז ע"ב), האין נוכלו להשיב לו, הלא כל תגמולהי עלי, בתורה ותפלה כל יום ויום, ששם חלקי מיושבי בית המדרש, ובמה אשיב, רק אשא כוס ישועות מלא יין ואודה ה' ובשם ה' אקרא, וזהו פלא.

(דרשות רצא טור ד')

בחג השבועות האדם מתקדש עד שניהיה ככריה חדשה

וספרתם לכם ממחרת השבת וגו', עד ממחרת השבת השביעית וגו' והקרבתם מנחה חדשה לה' (ויקרא כ"ג ט"ז). יאמרו, כי על ידי הספירה אדם מתברר ומתקדש, עד שבינו מתן תורה נעשה ממש בריה חדשה, ופירוש הקרא מובן מאיליו לפי"ז, ומנחה חדשה היינו נפשו מתחדש ממש על ידי תוספת אור שתקבל ביום שבועות מתן תורה, והנפש קרוי מנחה כדכתיב (שם ב' א') ונפש כי תקריב מנחה. (דרשות דף רע"ט טור ב')

רצה הקב"ה שישמחו עם קבלת התורה עצמה בלי תערובת שמחה אחרת

במתן תורה הקפיד הקב"ה שלא יעלו בהר, פן יהרסו לראות, היינו שרצה הקב"ה שלא יראו אפילו מה שיהיה בכח מדרגתם לראות, כדי שלא יהיה עיקר שמחתם ותענוגם בהצצה והבטה ההיא, ואז יהיה עיקר אהבת קבלת התורה תלוי בשמחת ההשגה ההיא. וכל שיאריך זמן מקבלה ואילך ותשכח השמחה והתענוג מההשגה ההוא, ייצא חמימות אהבת התורה מלבם, והקב"ה רצה שיקבלו בשמחה את קבלת התורה בעצמה, בלי תערובות שמחה אחרת, כדי שיהיה בכל יום בעינינו כאילו היום קבלנו תורה חדשה. וזה שאמר פן יהרסו לראות ונפל ממנו רב ממדרגתם, כי לא תהיה אהבת עיוז התורה אצלם בעצם וכנ"ל. (דרשות דף רצ"ד טור ג')

חייגו:

0733.454.678

למנוחה

ארה"ב:
1-605.615.70.10

טעמו ודאו כי טוב

מאות שיעורים חדשים, שיחות, וסיפורי קודש מתורת מרגא רבנא החתם סופר זי"ע א

לש"ק אידיש אנגלית צרפתית

כמו"כ תוכלו בקו זה להירשם לקבלת הגיליון, ואפשרות מענה על מדור 'לחידודא'

קו היכל
החתם סופר

ואתפלל כדת

עדברי נאוי הדורות העפלים בתורתנו

חסידי קדמאי לא הוו ניימי פהאי ליליא

מנהגו המחודש של רבינו בברכות התורה של יום שבועות

רבינו מורה לבחור להוציא את בני הישיבה - אך מורה להם שיתכוננו לצאת רק עד שישנו בשחרית • האם שייך להגביל ברכה שיפטור רק עד זמן מסוים? • למה לא חשש לכך רבינו בכל יום כשהיה נוהג בשינת צהריים?

מח' הרא"ש ור"ת מה מחייב את האדם מדי שחרית בברכות התורה

מנהג כל ישראל להיות נעורים בליל שבועות, וכדהביא המג"א (הקדמה לס' תצד): **"איתא בזוהר חסידים הראשונים היו נעורים כל הלילה ועוסקים בתורה"** וכבר נהגו רוב הלומדים לעשות כן...

והנה מחמת מנהג זה, מתעורר בהכרח מדי שנה הנידון אודות חיוב בברכות התורה בעלות השחר של חג השבועות, וכמו שחזר והביא המג"א נידון זה בהלכות שבועות (שם).

ותורף הדברים, דהנה דעת הרא"ש (ברכות פ"א סי' י"ג), דהישן ביום שינת קבע, מתחייב תו בברכות התורה, דשינת קבע הוי הפסק. וכש"כ ששינת קבע בלילה מפסקת, ועל כן כתב דהמשכים בבוקר קודם עלות השחר מברך בקומו ברכה"ת. ולדעה זו מה שחייב בכל יום לברך ברכה"ת אין מקור לומר דהוא חיוב מדי יום, אלא אפשר שהוא משום ההפסק שבשנת לילה, ולפי"ז בהיה נייעור כל הלילה אפשר דפטור מלברך למחרת.

אמנם דעת ר"ת (כ"כ המרדכי ברכות סי' כט) דהמשכים משנתו קודם עלות השחר, אינו צריך לברך, דעדיין נפטר זמן זה בברכות התורה דאתמול, דהלילה נמשך אחר היום, וברכה"ת פוטרת משחרית לשחרית. והרי לן דאפילו שינת קבע בלילה אינה מפסקת לברכה"ת. ומה שמברך שוב לבוקר אחר [אף דבשאר מצוות אין הימים מחלקים, וכגון עסק בשחיטה כמה ימים רצופים, אינו צריך לחזור ולברך כל יום ויום], צ"ל דכ"ל התקינו חכמים בברכה"ת, לברך מדי יום וכמו שאר ברכות השחר [ובדברי מג"א דלהלן משמע דתיקנו חכמים שייכון כל יום להוציא בברכתו את היום והלילה שאחרי ותו לא].

שיטה ממוצעת - דעת השולחן ערוך

בשו"ע כתב מחד גיסא (מז, יא) דבשינת קבע ביום נהגו שלא לברך ברכות התורה, והיינו לחוש לדעת ר"ת דס"ל דשינת קבע אינו מפסיק. ומאידך כתב (שם יג) דאם השכים קודם אור בוקר הרי הוא מברך שוב אף צריך העלות, והרי דהשינה עצמה הפסיקה. ובמג"א (שם סק"ב) ביאר הדברים, דס"ל ביסוד הדברים כדעת ר"ת דשינת קבע אינה מפסקת, והחיוב אינו אלא ביום חדש, אך מנגד דעת ר"ת דס"ל דיום חדש הוא רק בעלוה"ש. סבירא ליה להמחבר, דלענין תקנת חכמים לברך כל יום, כל שקם משנת קבע בלילה והרי הוא כבר כבירה חדשה, שפיר יכול לברך כבר ליום המחר. וכמו לענין שאר ברכות השחר שגדרם כך.

אמנם במג"א תמה ע"ז, דבמחבר כתב דין נוסף (שם סי"ב): **"אף אם למד בלילה, הלילה הולך אחר היום שעבר ואינו צריך לחזור ולברך כל זמן שלא ישן"**. והבין המג"א מדברי המחבר, דאין פוטור מלברך רק בלילה, אלא כל שלא ישן אף אם עלה השחר אינו צריך לברך. ולפי"ז בנייעור כל הלילה אינו מברך גם למחר. ומעתה תמוה, דכיון דס"ל דכל יום הוא חיוב חדש וכנ"ל, ולא ס"ל כהרא"ש דהכל תלוי בשינה, מעתה אם בנעשה בריה חייב יכול לברך דהוי כמו יום חדש, כש"כ ביום חדש שצריך לברך.

ולכן נטה המג"א (הלכות שבועות) מדברי השו"ע, דאם היה נייעור כל הלילה יחזור ויברך בבוקר וכדברי המחבר בס"א וי"ג ולא כדבריו בס"ב.

ובביאור דעת המחבר נאמרו כמה דרכים באחרונים. דבכמה אח' נקטו דהמחבר נקיט בעיקרו כדעת הרא"ש, וכמו שכותב בב"י דרוב הראשונים חולקים על ר"ת. ומה דמחייב ברכה"ת במשכים לפני עלוה"ש, הוא משום הפסק שינה, אך מנגד דעת הרא"ש דגם שינת שחרית הוא הפסק, ס"ל להמחבר דרק שינת לילה חשובה הפסק. אבל בלא ישן בלילה באמת פטור. והרעק"א כתב דהמחבר חשש לשני הדיעות, הרא"ש ור"ת, ולכן חייב רק באופן שגם ישן וגם ביום חדש. ופטר בישן ביום משום דליכא יום חדש, ופטר גם בנייעור כל הלילה דליכא שינה [אלא דאכתי תמוה למה חייב במשכים קודם עלוה"ש דאכתי אינו יום חדש].

מנהגו של רבינו בישיבתו הרמה: בחור אחר הוציא את כולם ונתכוננו לצאת רק עד קומם משינת שחרית

והנה תלמידו הקרוב של רבינו בעל הלקוטי חבר בן חיים (מנהגי חתם פ"א ב, ב) מעיד על הנהגתו של רבינו בנידון זה בחג

השבועות: **"בעלות השחר צוה לבחור שהיה ישן לומר כל הברכות מנטילת ידים עד הגומל חסדים טובים לעמו ישראל, ואחר כך ברכת התורה, ואמר לתלמידיו שיכוננו לצאת בזה עד אחר שיעמדו משינת שחרית שהיו אז במקום שינת לילה, ואז יברכו בעצמם"**.

וביאר הדברים עפ"י הנ"ל לכאן, דבאמת היה יכול הבחור להוציא את הציבור לגמרי בברכה"ת, אלא דחשש רבינו לדעת הרא"ש ששינת קבע ביום מפסקת ויתחייבו מחדש לאחר קומם משינת הבוקר, ועל כן יעצם לכוון להדיא שאינם פוטרים בברכה זו, כי אם את הלימוד שילמדו טרם שנת שחרית. ולכן יוכלו אח"כ לברך שוב בעצמם, דלכו"ע הם מחוייבים עתה, לדעת הרא"ש דנתחייבו ע"י השינה, ולדעת ר"ת שכבר נתחייבו מעלוה"ש, ויצאו ברכה"ת בשמיעה הלא נתכוננו שלא לצאת בו כי אם עד שינת שחרית.

אך לכאן לפי"ז תמוה דאם חשש רבינו לדעת הרא"ש ולכן רצה שיוכלו לברך שוב, א"כ הרי בכל יום נהג רבינו בשינת הצהרים, וכפי שכתב בעל הלח"ח במנהגיו (הקדמה לח"א) את הסיבה לכך: **"וספרו תלמידיו, כי עד אשר נשא אשתו השנייה בת הגאון ר' עקיבא איגר ז"ע, לא היה ישן ביום, וחמיו הנ"ל ביקש כזאת מאתו ביום חתונתו, למען ינוחו עורקיו איזו שעות, וקים לו כן"**. ומעתה היה צריך לנהוג אף בכל יום לכוון בברכות התורה לפטור רק עד שנת הצהרים ולא יותר, ואח"כ לברך שוב.

ואולי אפשר, דחשש רבינו דוקא לשנת שחרית זו של חג השבועות, דשנת שחרית זו דינה כשנת לילה, וא"ש כדעת המבארים את דעת המחבר דלדידן קי"ל דרק שינת לילה מפסקת ולא שינת יום, ומדין הפסק וכנ"ל. או שמא רצה שיברכו תלמידיו בעצמם הברכות ביום שנתנה בו תורה.

האם שייך לכוון שהברכה תפטור רק חלק מהזמן?

והנה עיקר החידוש במנהג זה, הוא האפשרות לכוון שיפטור הברכה רק חלק מהלימוד ולא כולו. אך בדבר זה חזינו דרבינו אב"ד לשיטתו בהלכות סוכה בזה. דהנה במג"א בה"ל סוכה (תרל"ט סק"י) הביא דברי הב"ח (ס"ו הרמ"ג) דהיושב בסוכה ואינו יוצא מסעודה לסעודה, עכ"ז צריך לברך בסעודה השנייה, וטעמו: **"דכל אדם דעתו מן הסתם שלא לתאר הברכה פוטרתו אלא עד שעה שיחזור ויאכל כי אז יחזור ויברך"**. והקשה עליו המג"א: **"ודבריו תמוהין דאטו מי שיש לו ציצית בבגדו ויכוין שלא יפטרנו בברכתו אלא עד חצות וכי יחזור ויברך בחצות הא ודאי ליתא"**.

ובהגותו רבינו שם כתב לתמוה על דברי המג"א, שהרי בדבריו בהלכות ברכה"ת, כתב בדעת ר"ת דצריך לברך כל שחרית משום **"שלא היה דעתנו לפטור רק ליום אחד"**, ומבואר מזה דשייך כונה כזאת שלא לפטור רק עד שעה מסוימת. וא"כ אמאי דחה שם דברי הב"ח.

וכתב רבינו לשיטת: **"וצ"ל שאני ברכת התורה שהרי איננו לומד בתמידות, ומפסיק, מה שאין כן הכא בסוכה וטלית, וק"ל"**. והיינו דמה שמועיל לכוין להגביל את הברכות הוא בצירוף מה שהאדם מפסיק ממשנתו מפעם לפעם, ואף דהפסק הלימוד אינו מחייב ברכה מחדש כמבואר בראשונים ושו"ע, מ"מ בצירוף כונתו ההפכית שפיר דמי.

ובביאור הסברא בזה האריך הקרן לדוד (אור"ח סי' נט) לחלק בין דבר הנפטר בדרך ממילא, לבין דבר דבעי"ל שיהא דעתו עליו להדיא, דבדבר דבעינן שיהא דעתו עליו להדיא אפשר יותר לכוין שלא להוציא, וייסד שם דכל מה שברכה"ת פטור אף אחר שיפסיק מלימודו, הוא משום דדעתו עליהו ע"ש שהאר"י.

ולסיימוא נעתיק מדברי המטה אפרים (סי' תקפ"א סי"ג) שגם כתב כדברי רבינו בזה, הן ששייך לכוין להפסיק הברכה, והן שדוקא בצירוף הפסק אפשר לומר כן, וז"ל: **"במקום שנוהגין שש"ץ המתפלל שחרית אומר ברכת התורה יכולים לעשות כן אף בימי הסליחות. אף שכבר בירך ברכות התורה קודם הסליחות. ויש לו לכוין במה שמברך בראשונה שלא להוציא בברכה זו רק הסליחות ומזמורים שאומרי' בהשכמה ויפסיק אחר הסליחות בבדיקות נקבים וכיוצא בזה ושוב רשאי לברך ברכת התורה..."** [ועי' בביאור"ח סי' ח' סי"א ד"ה וי"א שכ"כ לענין ציצית בבית הכסא].

מדור נושא פרסים: הגרלות מיוחדות בין המשיבים

להודות

חידושים עיוניים עיתונותיים ז"ע

יום טוב שני של חג השבועות: הנה בכל ה"ט בעי' יו"ט שני משום ספיקא דיומא במקומות ששלושי ב"ד לא הגיעו. אמנם בשבועות שאינו תלוי בתאריך בחודש רק בספירת נ' לעומר, א"כ הרי ודאי כו"ע ידעו כבר מתי נתקדש ניסן, וא"כ למה בעי' יו"ט שני?

שו"ת אור"ח סי' קמה

רשימת הזוכים לחודש ניסן:

פרס ראשון: 1000 ש"ח

הרה"ג יעקב וולף שליט"א
כולל תורה בתפארת - בני ברק

פרס שני: 400 ש"ח

הרה"ג שלמה וואלף שליט"א
כולל סלאנים - בית שמש

הבה"ח עמרם גורביר ה"ץ
ישיבה גדולה רמ"א - עירי"ק ירושלים

בין המשיבים בחודש סיון, תתקיים הגרלה

פרס ראשון:

1,000 ש"ח

פרס שני:

2 זוכים כ"א בסך 400 ש"ח

תשובות ניתן להחזיר באופנים הבאים:

1. בנדרים פלוס בקטגוריית "היכל החתם סופר" בטלפון 0733.454.678 שלושה 4 לוחות 4 (לאחר בחירת השפה)
2. במייל CH31325@gmail.com
3. יש לציין, שם, כתובת, טלפון, ומקום לימודים.

יש לשלוח כל תשובה בהודעה נפרדת.

בקרב קדושים

שבחי ערוך ז"ע בפי צדיקי וצאורי הדורות

שושלת רוזין (ד)

בקיאותו הגדולה בספרי החתם סופר

ספרי החתם סופר היו מונחים תמיד על שולחנו של רבינו [האביר יעקב מסאדיגורא זצ"ל]. על בקיאותו בספרים אלו מספר האדמו"ר מקאפיטישיני שליט"א: נוהג היה רבינו שאף כשנסע בימות הקיץ לנופש, לקח עמו את ספרי שו"ת החתם סופר. פעם בא לבקר את רבינו בעת שהותו על הכרמל הגאון הצדיק רבי מנחם נחום רבינוביץ, מחבר הספר "מחשבת נחום" ואב"ד בחיפה. בעת ביקורו הבחין הרבי שהרב רבינוביץ מוטרד ביותר. רבינו שאלו לסיבת הדבר, ובמענה לשאלה סיפר הרב שעומדת לפניו בעיה כיצד לפסוק בענין גט מסויים. רבינו התעניין לשמוע את ספיקותיו, ולאחר ששמע את הדברים הורה לי להוציא מהארון את שו"ת "חתם סופר" והראה לו תשובה אחת, שבשולי התשובה יש פתרון ומענה לבעיה.

ועוד מספר האדמו"ר מקאפיטישיני שליט"א: בילדותי למד עמי רבינו פעמים רבות את ספר "קיצור שולחן ערוך", בו נאמר לעיתים קרובות: "ויעשה שאלת חכם". לפיכך שאלתי את רבינו מה אכן צריך לעשות. רבינו היה עונה לי, כשפעמים רבות היה משלב בדבריו את פסקי החתם סופר, בהם היה בקי גדול.

אביר המלכות (ירושלים תשס"ד) ח"א עמ' קעד

תולדותיו

פרקי חייו של רבינו זינג"א

ברבנות דרעזניץ (ג)

לבני אבינו. ידיו עמו בצדק ועניים במשפטים. ישא גבעות בצדקה והרים בשלום. יתגדל שמו בקרב הארץ. יהיה ביתו מלא ברכת ה' כבית פרץ. עליו לא יעבור כליון וחרץ. יאריך ימים על ממלכתו בק"ק דרעזניץ. משה עלה למרום, רום המעלות, תרומה הודו וקרנו קרן פני אורו, זו תורה וזו שירה, נוצר תאנה יאכל פרי'. פרי עץ הדר, הדר הוא לעם סגולתו, סגולת מלכים מלחי וקברנשתא דספינתא של ים התלמוד פורשת פריש ורכיב רוכב אותיונות צחורות ויושב על מדיו ומיעץ כאחד מהשרפים שרפי מעלה אחת ומטה שובע שמחות, שמחה לאיש במענה פיו, פה קדש יאמר כזה ראה וקדש, קדושה לשעתה ולעתיד עתיד לזה היום שקיינהו מצאנו את שאהבה נפשנו ונפש רוח המקום ורוח

הבריות נוחה הימנו ירום כסאו ונשא מלכותו לא"י בקהלתינו דרעזניץ יע"א, ה"ה הרב הגדול לגדולתו אין חקר, חוקר הכל וסוקר, הרים טוחן ועוקר, נ"י ע"ה פ"ה התורני והרבני מו"ה משה סופר נר"ו, כשמו כן תהלתו פני משה כפני חמה, חמאה וחלב תחת לשונו לשון מדברת מדברגא דאומת' דבר לדור, אחד המיוחד שבעד צאן קדשים, קדושה נוהג בו מקבלה ואילך, הוא יברך במקלות ברכות התורה בכל שבת ושני ימים דר"ה ויו"כ ובי"ט ראשון ושבועי דרגלים לקרותו לשלישי, והשליש נשען במשען לחם לפי הטוב ומזונותיו קצובין מראשית השנה עד אחרית השנה חמשה ושבועים רינש מקופת הקהל כפי הפקודה הרמה בדור הזה, דורשין לשבח שבח דרש משה בכל שני שבתות, והאמינו בד' ובמשה ויחשבי' לו צדקה מקופתם חמשים זה' ריינש לשנה וכשם שנותנין שר על הדישה כן יתן לו שכרו בשני שבתא דרגלא, חמרא וחיי לפום רבנן לזה יתן מעות יינות היינו מן איינקעללערונג א' חביות שני פגי', ובשעת מכשרה מכל חביות ט"ו צ"ל קמחא דפסחא כדי סיפוקו, הכנסות הבנות בשעת החתונה מכל מאה נדן כפי התקנה, ולא זו אף זו מכל שטר ושטר מה שמקיים עם השמש ונאמן דקהלתינו יתן לו א כ"ב צ"ל העשיר לו ירבה והדל לא ימעיט, ומכתיבת מקומות לתוך פנקס הצדקה הן בעז"נ והן בעז"נ מכל חד יו"ד צ"ל, ואטו תנא כי רוכלא וכו' כל הכנסות שהי' להרבנים הקודמים ממנו גם ממנו לא יגרעו ולו יוסיפו, זה משלנו, וה' יוסף על אלה אלף פעמים ככה, מלכותו תיכן לעד לברכה ולהצלחה, כל הנ"ל נעשה באסיפת ר"ט בצירוף ב"ס רוב מנין ורוב בנין, ויהי' לשטר זה כל דת"ק עם כל תוקף ועוז בתוקף כל שטרי ומעשי קהל שאינן צריכין קנין. ולראי' בעה"ח היום יום א' ג' אלול נשיא אלקים הוא בתוכינו לפ"ק פה דרעזניץ.

חותם הקהל. כ"ז מבעלי בתים חתימת ידם

רחוב היהודים בדרעזניץ בימינו עברו

"דרעזניץ" ראשית ממלכתו

קהילה קדושה דרעזניץ שבחבל מעהרין היתה קהילה קדושה לאלוקים, עדויות על ישיבת בני ישראל בעיר זה נמצאים כבר משנות ה'ק"נ. בשנת שכ"ה מוזכרת דרעזניץ בשו"ת מהר"ם פדוואה (סי' יב, נפטר שכ"ה) בענין גט שנעשה בה.

זכתה דרעזניץ ובמשך הדורות שימשו בה גדולי ישראל, חיבה יתירה נודעת לה שימש בה ברבנות לפניו, מאור הדורות בעל הש"ך, וכפי שמזכיר זאת רבינו בבוא העת בתשובתו להגאון רבי משה קארפלעס אב"ד דרעזניץ (או"ח סי' פט): "ובפרט בענין

זה שהגאון ט"ז יושב בשטייניץ אחר גזירת ת"ח ובאותו הפרק ממש יושב הש"ך שם בק"ק דרעזניץ שאנו עוסקים בה". והוזכר אף ב'ספר ההזכרה': "הרב הגאון המפורסם מורה מוריניו מ' שבתי בהר"ר מאיר הכהן אב"ד דקהלתנו מח"ס שפתי כהן".

[וראה עוד בקובץ 'היכלות' חודש אדר תשפ"ו מדור 'היכלא דמלכא' אודות ברבנות הש"ך בדרעזניץ].

הג"ר יעקב טעשויה רבה של דרעזניץ לפני רבינו

מי שכיהן בה ברבנות לפני רבינו, היה הג"ר יעקב טעשויה-זינגער זצ"ל, ובשו"ת נודע ביהודה (מהדו"ת יו"ד סי' נז, חו"מ סי' כז, נז) מכנהו "הרב הגדול המופלג". וסביבות שנת תקנ"ג עקר מדרעזניץ ל'לאשיץ' לכהן בה ברבנות, ונפטר שם בשנת תקנ"ו.

רבינו שהיה בעת ההוא רבה של דרעזניץ הספידו בפני קהל אנשי העיר (דרושים ואגדות חתם סופר עמ' ריח): "כי מת אביכם רבכם, יעקב מובחר שבאבות, ה"ה המאה"ג מהו' יעקב זצ"ל טעשויה שהיה אב"ד פה ועלה מכאן לק"ק לאשיץ ושם עלה אל האלקים... חוב זה מוטל יותר על האנשים אשר הי' שוכן בקרבם ושמעו ממנו ד"ת הרבה והביאם לעה"ב בתוכחת מוסרי".

לאחר עקירתו של רבי יעקב את העיר, תרו בני העיר אחר רב לרשת את כסאו, ומשם זכו לאורו הגדול של רבינו אשר נטה בה אהלו בתחילה.

מכתב הרבנות מק"ק דרעזניץ

זהו מכתב הרבנות שקיבל רבינו מק"ק דרעזניץ (הובא בחוט המשולש):

בעזה"ה, למזל טוב, טוב עין הוא יבורך. כתר תורה. כתר שם טוב. אורך ימים בימינה. עושר וכבוד בשמאלה. זאת הברכה אשר יברך משה איש אלקים. ישפוט עניי עם ויושיע

לשון קדשו

מיוצאי אור ע"ל פרישת השבוע
בלשון קדשו של רבינו זינג"א

ענינה דיומא

שביעי אור ע"ל רבינו בתקופה זו

משל נפלא במה שהקב"ה חזיר על כל אומה לתת להם התורה

ועד"ז יובן היטב קרא כדכתיב (תהלים קמ"ז י"ט-כ) מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום. כי הנה אמרו חכמ"ל (ע"ב ב' ע"ב) ה' מסיני בא וגו' הופיע מזה פארן וגו' (דברים לג ב') א"ר יוחנן מלמד שהחזירה הקב"ה על כל אומה ולשון ולא קבלה. ולכאורה קשה ממ"נ אי היה להם הבחירה שאם רצו לקבל היה נותן להם התורה גם כן, ואם כן היו גם הם עם הנבחר כמונו כמוהם, ואם כן מה בצע לנו בעבודתנו במצרים וברית אבות אשר כרת עמנו, ומה כל הרעש הזה. ואם נאמר שגלוי לפניו שימאנו לקבל, אם כן היה החזרתו על כל אומה ולשון פעולה בטילה, וחלילה לחשוב כן.

אבל הנלע"ד לומר, על דרך משל לאב שהיה לו בנים הרבה, או אדון שהיו לו עבדים הרבה, והאחד היה לו אהוב וחביב ביותר, והיה לו חפירה שמוציאים מהם אבני זהב וכסף וכלי יקר, והיה רוצה ליתנה לבן האהוב. ואמנם שלא לשנות בין הבנים שלא להטיל קנאה יתרה על הבן יקר, ושלא יתרעמו עליו, מה עשה, מסר להבן האהוב בצנעה כלי מלאכה, ולמד לו חכמת הוצאות האבנים מהחפירה והיתרון האבנים לעשות מהם זהב וכסף וכל חפץ, ואחר זה קרא לבניו בכלל ואמר להם יש לי כאן חפירה שיכולים להוציא משם אבני זהב, מי הוא הרוצה בה יבא. והנה כולם ראו והבינו שבטורח גדול יוציאו משם שום דבר, ואחר כך לא ידעו להתיכו ולעשות ממנו זהב, כי לא היה להם שום חכמה בהוצאת הזהב וההיתרון, וגם לא היה להם לזה שום כלי ושום תחבולה, על כן מאנו כולם ולא חפץ להם במתנה ההיא.

והנמשל מובן, כי התורה הקדושה טמונה בתוכה כל טוב ה' וכל אוצרותיו, אך התחבולה להוציא המטמונים ההמה מסר הקב"ה בחשיא לישראל, ר"ל שנטע הקב"ה בטבע תולדותם בינה יתירה מה שלא נמצא כן לכל עם ולשון, ולהם לא הראה כי אם פשוטי התורה, על כן לא יחפצו לקחתה. וידוע כי דבר בלי מובן נקרא חק, והדבר המובן לאשורו נקרא משפט. והיינו חקיו ומשפטיו לישראל לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום, כי לא הודיע להם כי אם החקים, ולא מסר להם לא מבין כמו לישראל, וקרוב לזה שמעתי ממורי הגאון בעל הפלא"ה זצ"ל. (דרושות דק"א)

קשרי השידוכין של רבינו בזיוג ראשון

מהצדדים הנכתב ונחתם בק"ק פרוסטיטץ יום ה' יוד סיון תקמ"ה לפ"ק, כה יהיה וכה יקום, חוץ מזה שנאמר שם בענין ההתחייבות מהחתן לבוא בבית הכלה קודם ירחל רבו הגאון מו"ה נתן אדליר הכהן נ"י במכתב עבור החתן הנ"ל, נתרצה עתה הת' מו"ה הירש הנ"ל להרחיב לו הזמן עד ימי חנוכה תקמ"ו הבע"ל, גם בענין התחייבות מזונות להזוג אחר החתונה על שלחנו בחנם נתרצה הת' מו"ה הירש הנ"ל למלאות רצון רבו של החתן ה"ה הרב הגאון מוה"נ כ"ץ הנ"ל נע"מ להוסיף לו עוד שלש שנים, והתחייב עצמו ליתן להזוג הנ"ל ארבעה שנים רצופות אחר החתונה מזונות על שלחנו בחנם...

גם התחייב עצמו הת' מו"ה הירש הנ"ל ליתן לאחותו הכלה ק"ה ושטר זכר שלם. גם זה ישתדל החתן הנ"ל מאחיו שטר חליצה בחנם... נעשה פה ברין (- סמוכה לעיר באסקאוויטץ), יום ג' כ"ב סיון תקמ"ה לפ"ק הכל שריר וקים...

וליתן תוקף ועוז באו הצדדים בשמם על החתום

הק' צבי הירש במו"ה משה יערוויץ זצ"ל
הק' משה סופר מפ"פ דמיני יע"א

קשרי השידוך של רבינו בזיוג"ר עם הכלה מרת שרה ב"ר משה יערוויטץ, נחתמו ביום י' סיון שנת תקמ"ה [בהיות רבינו בן כ"ב שנה] בעיר פרוסטיטץ, כפי שמופיע בשטר התנאים שנכתב לאחר כמה ימים, ביום כ"ב סיון של אותה שנה.

להלן נעתיק מספר קטעים מתוך שטר התנאים (כפי שיראה הרואה, עיקר גדול בשטר זה, ניסוב אודות העזרה הכספית שנטל על עצמו אחי הכלה הנגיד רבי צבי הירש יערוויץ, וכן על זמן החתונה, אשר כידוע לבסוף נדחה לערך ב' שנים כפי שסופר שבעד):

ב"ה. מזל טוב יצמיח ויעלה, כגן רטוב למעלה.

המגיד מראשית אחרית, הוא יתן שם ושארית לאלה דברי התנאים והברית שנדברו והותנו בין הצדדים דהיינו בין הבח' המופלג' ה' משה סופר מפפד"מ הבא בכחו ובעצמו, צד א' - ובין התו' מו"ה הרש יערוויץ מפרוסטיטץ העומד בצד אחותו האשה מרת שרה בת הרב מו"ה משה יערוויץ זצ"ל ובש"פ וא"ה [ובשאלת פיה וענתה הן], צ"ש [צד שני]...

...ההתחייבות מצד החתן ומצד הכלה כבר מבוואר בכתב שלישית שיש ביד כל א'

הליכות והנהגות

דברי וצנחא רבינו ז"ע

ברכות התורה (ב)

טעם הברכה קודם הלימוד

מברכים קודם התורה הלימוד אף שאין עשייתה גמור מצוה עד שיקיים מה שלמד, מ"מ כיון שאין אדם ניצול בכל יום מאבק לשון הרע, ולזה יש רפואה רק ע"י התורה (ערכין טו); על כן מברכים על התורה כמו שמברכים ונותנים הודאה על הרפואה (תנ"ח דברים עמו"ר א, בחידושי אגדה עמ"ס נדרים דף פ"א ע"א), ועוד שמברכת התורה עצמה מוכח שבאמת עסק התורה עצמה הוא מצוה, דאם העיקר רק לידע מצותיה ולעשותן, אין עשייתה גמור מצוה ואין מברכים עליה (דרשות דף שט"ז טור ג, וע"ע חת"ס עה"ת דברים, פרשת צבאים עמוד קכ"א).

הברכה הוא על פלפול ועסק התורה ולא על תורה שבכתב

פלפול ועסק התורה שבעל פה נתון לפנינו דוקא, ולכן מברכים עליה, אבל תורה שבכתב גם אומות העולם עוסקים בה, ואין לברך עליה, אשר בחר בנו מכל העמים (דרשות דף קמ"ה טור ד), ובאמת ברכת "העבר נא" תיקנו לתלמוד ולא למקרא, שהתלמוד ניתן לנו מטובת עינו של משה, על כן צריא ברכה בפני עצמה (דרשות דף ק"ג טור ג).

ברכת התורה בהרהור קודם נטילת ידיים

המהרהר בדברי תורה קודם שבירך ברכת התורה, יברך לפני ברכת התורה בהרהור, ומועיל ממה נפשך, אם הרהור כדיבור, הלא בירך בהרהור, ואם הרהור לאו כדיבור הלא א"צ לברך (ספר אמרי שפר להג"ש דייטש זצ"ל תלמידו של מרן ז"ע, ברכות כ; בשם רבינו החת"ס, וכ"כ בשם רבינו גם תלמידו בקונטרס רני ושמי ח"ג עמו"ר כ"ט ששמע כן מרבינו בסעודה שלישית פרשת ויגש תקפ"ו, ועצה זו בשם רבינו הביא גם תלמידו הגר"א לעיוניגער זצ"ל בספרו אורחות חיים שו"ע א"ח ס"ח מ"ז ס"ד, ועי' מה שהרחיב בזה בקו' אצורת הסופר חלק ל').

ברכת התורה על כתיבה

הטעם שסבירא להו לאחרונים (או"ח סי' מ"ז ס"ג בנ"כ) שלא לברך ברכת התורה על הכתיבה, אע"ג דעדיף מדיבור, מ"מ להיות חקוק בזכרון ושמוור בלב בעיני הוצאה מהשפה ולחוץ, כדאמרינן כי חיים הם למוצאיהם למוציאים בפה, ולכן בלא זה אין לברך ברכת התורה לדעתם, אמנם למעשה דעת רבינו דכתיבת דברי תורה הוא בכלל מצות 'ודברת בם' ומצות 'ושננתם' (שו"ת יו"ד סי' רכ"ז ד"ה וטעם).

ברכות התורה לניעור בלילה, והמנהג בליל שבועות

המנהג אצל רבינו בת השבועות שהיו נעורים כל הלילה, שבחור אחד שהיה ישן בלילה, הוציא את כולם לפנות בוקר בברכות התורה, אך צויה אותם רבינו לכון בברכת התורה לצאת ידי חובה בברכה זו רק עד אחר שינה של שחרית, ואז יברך כל אחד לעצמו (כפי שנכתב באורך במדור 'אתאפלל דת' לעיל עמוד ב', ועי' משכב"ז בשו"ת משנת יוסף ח"ג סי' ה'), אמנם, רבינו הסכים שמי שישן שיתן קבע ביום ערב שבועות, יכול לברך בעצמו ברכת התורה בבוקר יום השבועות אף שהיה ניעור בלילה (שו"ת נטע שורק יו"ד סי' ס"ג בשם רבינו).

סדר הברכות

רבינו היה מברך ברכת התורה אחר ברכות השחר, לאחר שסיים "הגומל חסדים טובים לעמו ישראל", היה מברך ברכות התורה (לקח"ח הקדמה לח"ג עמו"ר ג' ע"ב, והיינו כדעה ראשונה בטור או"ח סי' מ"ז, ובמנהגי החת"ס להגר"ל שילל ה"ד, פ"א הערה ד', ציין שכ"כ הש"ה במסכת חולין שלו והריע"ץ, ועי' משכב"ז באצורת הסופר קו' י"א עמו"ר ע', ובקו' כ"ט עמו"ר ק"צ דנו כיצד היה נוהג רבינו בזה בימי צעירותו כשהיה קם לעסוק בתורה עוד קודם חצות הלילה).

באימה ברת ובשמחה

"מי ששמע ברכתו על התורה בשמחה ובאימה וברת מפחד הדר גאווה, עד שמקולו היה נראה שכל אבריו דא לדא נקשן, כל ירא ד' באמת היה ליבו נשבר בקרבו לאמר מתי אזכה לאש גדולה ליראת אמת זאת" (עדות תלמידו הגה"ק רבי הלל מקאמליא, בספרו משכיל אל דל ח"ד עמו"ר ק"ב ע"ב).

"לחטוף" מעט לימוד מיד אחר ברכת התורה

למי שטרוד היה מאוד להשיג מטה לחמו, והיה רבות בנסיעה חוץ לביתו טרוד בעסקיו, והתאונן לפני רבינו החת"ס שאינו מספיק לעסוק בתורה, השיב לו רבינו כי לזה יעצה התורה הקדושה "ודברת בם... בשכב ובקומן", שילמד להכ"פ מעט בלילה קודם שישכב לישון, ובבוקר בזמן קימה "מיד אחר ברכת התורה, חטוף איזה ספר ללמוד בו מעט, וכאשר תרגיל עצמך בדרך הזה, תהיה נעשה טבע וטוב לך כל הימים" (ספר תמימי דרך עמו"ר מהגרמ"ז שווארץ זצ"ל), ורבינו היה מורה ללמוד איזה משניות אחר ברכות התורה (תומר דבורה פ"א אות א', ועי' אצורת הסופר קו' כ"ט עמו"ר ק"צ משכב"ז).

היכל המעשה

עבודת סיפורי הוד עקדושת רבינו ז"ע

ויאמר אלי מלאך האלקים בחלום

הגה"צ בעל דעת סופר זצ"ל שעלה לארץ ישראל, והעביר את כסאו לבנו ממלא מקומו. באותם ימים טרופים ונוראים, נשא על שכמו הטהור את משא הקהילה, ואזנו הייתה קשובה וידו הייתה נטויה לכל מקום שהיה ביכולתו להושיט עזר וסיוע, גם כאשר הדבר היה כרוך בסכנת נפשות, הוא לא חת מפני השטן המשחית, ובעת הצורך התייצב בגאון בפני נציגי מלכות הרשעה ודרש מהם במפגיע את צרכי הקהילה.

אגב, מסופר מעשה פלא, שבשעה פשטו גייסותיו של היטלר ימ"ש על פרשבורג רבתי, בשנת תש"א, הם חיפשו כדרכם את הרביגער - רב העיר, אך כשנכנסו לחדרו מצאו שהוא יושב ולומד ומאחוריו על הקיר הייתה תלויה ציור של דמות דיוקן מרן החתם סופר זי"ע. כאשר הצוררים ימ"ש את מראה פני כהן, נפל עליהם אימתה ופחד, הם ביקשו סליחתו שהפריעו לו מלימודו ויצאו מן הבית...

חרף הסכנה הגדולה שבכל יציאה ברחוב, ועל אחת כמה וכמה בהתכנסות יהודים, יצא החשב סופר מדי יום לביתו לעבר בית המדרש העתיק של מרן החתם סופר זי"ע, שם בחשאי התכנסו עשרות בחורים, לשמוע את שיעוריו שנמסרו במסירות נפש.

היתה זו מסירות נפש בפועל ממש עבור לימוד התורה. 'תורה שלמדתי באף' במלוא מובן מילה, שכן בכל יציאה לרחוב הוא היה עלול להיתקל בנאצים ימ"ש, בפרט כאשר מול ביתו עמד "בית-עם", ששימש מקום מפגש לצעירי הנאצים, אך משמים שמרו על רגליו שיצא ונכנס בשלום בזכות התורה.

בכך הוא המשיך בחירוף נפש את מאה ושלשים ושש שנות הרבצת תורה ברציפות בישיבת פרשבורג, משנת תקס"ז, עת יסד מרן החתם סופר זי"ע את ישיבתו הרמה בעיר.

אך מאה שלשים שש שנים אלו באו לא קיצן המור, באישון ליל ערב חג השבועות תש"ג.

בחלומי ראה הגה"צ בעל חשב סופר זצ"ל, את זקנו הגדול מרן החתם סופר זי"ע, נגלה עליו וקורא לעברו את הפסוק "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אבין אל הארץ אשר אראך", והוסיף להזהיר אותו ולצוות עליו למחר להימלט תיכף ומיד מהעיר, כי סכנה גדולה צפויה לו בהישארותו בה...

נרעש ונפחד, הקיץ החשב סופר משנתו, נטל מעט מחפציו, ויחד עם הרבנית ובתו הצעירה, עזבו את העיר בחשאי באמצע הלילה, ותוך זמן קצר הגיעו לעיר בודאפעסט, שם שהו בבית גיסו מוה"ר רבי פנחס דוד פרוידגער ז"ל, ראש הקהל דקהל יראים בודאפעסט, בעיר זו שהה חודשים אחדים, וכאשר הרגיש כי הקרקע בורעת מתחת רגליו, שם לדרך פעמיו, עד אשר זכה לחונן עפר אדמת הקודש בראש חודש חשון תש"ד.

אותו ליל ערב שבועות, היה אמנם ליל מר עבור הישיבה בעיר פרשבורג, אשר שעריה ננעלו ולא נפתחו עוד, אך היה זה גם ליל של גילוי רחמים וחסדים, כאשר מרן החתם סופר זי"ע ממקומו בגן עדן פנה ברחמיו להשיג על זרעו החיים בארץ, להצילם ולמלטם מיד צר, ומה כאן משה עומד ומשמש אף שם משה עומד ומשמש.

(מקור: עפ"י עדות נכדו הנאון רבי שמואל לודמיר שליט"א אב"ד קהל 'חשב סופר פרשבורג' לונדון, ועפ"י ספר טובות זכרונות ח"ב עמוד ר"ל; וספר עקדת משה ח"ה עמוד קע"ח)

לאחר הספירה האחרונה של ספירת העומר, שעה שהלב עלה על גדותיו בהתרגשות באמירת "היום תשעה וארבעים יום שהם שבועה שבועות לעומר", הוא לכל הדעות הזמן הראוי להתכונן למעשה לקראת חג הקרב ובא בעוד פחות מעשרים וארבע שעות.

אווירת חג כבר הורגשה בבית, מפה לבנה כבר נפרשה על השלחן, ספרי 'תיקון ליל שבועות' למחזור לחג השבועות כבר הורדו מהארון והונחו על השלחן לקראת החג, ומן המטבח נישאו ריחות תבשילי הבשר לכבוד סעודת היום, שהתערבו עם ניחוחות מאפי הגבינה שנאפו בתנור אחר עבור סעודת הלילה.

השעה המאוחרת של הלילה, אילצה את בני הבית לעצור את שטף ההכנות ולדחות את ההמשך למחרת היום, לאחר שיחליפו כוחות רעננים בשנת הלילה.

אפלה ודממה ירדה על הבית, הכל נמו את שנתם במתיקות שנת העובד, וגם ראש המשפחה, ראשם אלופם של כל בני העיר, הגה"צ רבי אברהם שמואל בנימין סופר זצ"ל, רבה של פרשבורג, ובעל 'חשב סופר', סיים את שיעוריו הקבועים, ועלה על ציצונו לקראת השכמתו בעלות הבוקר לעבודת הבורא.

לפתע הוא הקיץ משנתו בחרדה ובהלה, העיר משנתו את הרבנית ואת בתו הצעירה ואמר להם "נא לארוז מהר מעט חפצים נחוצים... אנחנו חייבים לברוח מהר מהעיר ללא שהיות... אנחנו לא נישאר כאן בעיר לחג השבועות, תיכף נזמין כלי רכב ונסע לבודאפעסט, בהמשך אספר לכם את הסיבה..."

סיון תש"ג בפרשבורג.

ימים מתוחים ודרוכים עוברים זה יותר משנתיים ימים על יהודי סלובקיה, ופרשבורג בתוכם. ימים בהם משמשים בערבוביה שמועות קשות בהווה, לצד אימה ופחד מפני העתיד.

בסלובקיה, שהפכה להיות מדינת חסות של גרמניה הנאצית, סבלו היהודים חדשים לבקרים מרדיפות והצקות. בפרט מאז שנת תש"א התהדקה טבעת החנק של הנאצים, וגורורותיהם הסלובקים, סביב היהודים, והם החלו לשלוח משלוחים של יהודים אל מחנות ההשמדה, עד שלמחרת יום הכיפורים שנת תש"ג כבר נשלחו מחצית מיהודי סלובקיה לאושוויץ, שם אולצו לבנות במו ידיהם את המחנה האיום והנורא ביותר עלי אדמות.

גם מהעיר פרשבורג כבר נשלחו משלוחים של יהודים אל המחנות, אך משלוחים אלו נעצרו בחודש חשון תש"ג, באופן זמני, בהשתדלותו של הגה"צ רבי מיכאל בער וייסמאנדל זצ"ל, אך חייהם היו תלויים בחוט השערה, ואיש לא ידע מה ילד יום, ואימתי ימשיכו המשלוחים הנוזאים הללו...

מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה, אנשים מיעוט לסובב בחוץ שלא לצורך, שכן לא אחת נשמעו שמעווע על יהודים ההולכים לתומם ברחוב ונחטפו על ידי הצוררים הנאצים או הסלובקים שנטפלו לעוברי אורח על לא עוול בכפם. גם רוב בתי הכנסת בעיר היו סגורים או מוחרמים על ידי הנאצים.

אך כאן בתוך האפלה, זרח אורו של רב העיר, הגה"צ בעל חשב סופר זצ"ל, אשר עלה על כס הרבנות בפרשבורג בשנת תרצ"ט, בחיי אביו

גם צדיק הזוכה לחזות בנועם ה' בעולם העליון, הוא
מתעלה גם שם ממדרגה למדרגה, זו למעלה מזו, ובכל
מדרגה יושב י"ב חודש, ובכל יארצייט שלו מענינים
בדינו ועולה ומתעלה למדרגה נעלה יותר, וכן לעולם
(שו"ת הת"ס או"ח סי' י"ד)

חלוקת הש"ס העולמי

לזכר נשמתו המהורה של
רבינו **החתם סופר** זיע"א
רבינו משה בן רבי שמואל

כל משתתף בוחר את המסכתות או הדפים הקרובים
לליבו מכל דפי הש"ס, בכדי לסיימם עד ליארצייט
של רבינו - כ"ה תשרי תשפ"ז הבעל"ט.

**מכירת
חיוב**
ל-1000
נרשמים
ראשונים!!

אלף הנרשמים
הראשונים
יקבלו את הספר
החדש והמיוחד

**"שבת
בהיכלו
של החתם
סופר"**
ללא גורל*

הגרלות ענק על
אלפי שקלים במזומן
בין המשתתפים

הגרלה על 5 כרטיסי טיסה
לציון הק' בפרעשבורג

כנוסף

* חלוקת הספרים בארץ הקודש. הזכאים יקבלו על כך הודעה מלפניית.

לפרטים והרשמה:

בקו "היכל החתם סופר":

אר"י: 0733.454.678 שלוחה 5
ארה"ב: 1-605.615.70.10 שלוחה 5

בעמדות 'נדרים מלוט':

בקופת "היכל
החתם סופר"

באימייל:

9@chasamsofer.info

יש להשאיר באופן ברור: שם, כתובת, טלפון, מקום לימודים, מספר הדפים, ופירוט הדפים בש"ס

בהקמה

רשת שיעורי תורה
בתורת רבינו החתם סופר זי"ע

בשמחת התורה הננו יוצאים בבשורה חדשה ומשמחת

בהקמת רשת שיעורי תורה

בדברי תורתו של רבינו החתם סופר זי"ע

פרטי המבצע:

ובנוסף:

הגרות מיוחדות
למשתפי השיעור

על טיסה לפרעשבורג
לקראת יומא דהילולא

מגיד השיעור אשר יצליחו לסיים שיעור
פעם בשבוע בתורת רבינו (לא משנה באיזה מספריו הק')

יכנסו להגרת כרטיסי טיסה
לציון הק' בפרעשבורג
מידי חודש בחדשו

השיעורים יהיו לכל הפחות פעם בשבוע,
ולכל הפחות כחצי שעה

בקרב יהיה תקציב על
טעימה קלה לשיעורים

תהיה אפשרות לקבל חומר לימוד במייל

לקבלת חומר לימוד:

8@chasamsofer.info

לרישום:

• בעמדות נדרים פלוס קטגורית 'היכל החתם סופר'
• או במייל: 8@chasamsofer.info